

Петяна Трофимук

(16 р., НВК «ЗОШ I-III ст. – дитсадок» с. Самари-Оріхові, Ратнівський р-н, Волинська обл.)

Із вірою в серці

(скорочено)

...Іван теж не спав сьогодні вночі. Знову обстрілювали з «Градів». Надійшла команда: «Усі в бліндаж!». Згодом залпі стихли.

– Тату, татусю! – білявенький хлопчик біг назустріч високому широкоплечому чоловікові. – Удома якісь дяді питают про тебе, а мама плаче. Не йди – вони говорять не нашою мовою.

Батько сказав погратися з сусідськими хлопцями на вигоні біля чорної берези, поцілував міцно в чоло, а сам впевнено покрокував до хати.

Тільки ввечері, коли досхочу набігався із хлопцями за м'ячем, повернувся додому, випив склянку свіжого теплого молока та міцно заснув на дивані у вітальні. Татко приїхав через місяць. Він чомусь змарнів, а в очах зачепився павутинкою сум. Мама потай плакала, а коли Іван підходив до неї, брав за руку, вона витирала слози й невпевнено промовляла, що порошинка в око попала. Невдовзі батька не стало. Він перед смертю дуже страждав, тому нікого не хотів бачити, навіть їх. Досі пам'ятає розмову, у якій тато ніби мимохітъ сказав: «Обминая ницих людей. Ненависть великих у момент їхньої малості найжорстокіша». Згодом, коли подорослішав, вирішив, що обов'язково знайде винних у його смерті й поквитається. Тому став військовим. Біль із роками стих. Прагнення помсти змінилося на прагнення справедливості. Минуле уривками виринало із пам'яті.

Зранку було дуже сиро. Йшов сніг уперемішку з дощем. Гарячий чай (буржуйка виручала) та бутерброди – сніданок, що треба. Йому завжди, коли чув патріотичне «Слава Україні!», хотілося у відповідь додати: «Волонтерам слава!» Завдяки їм одягнуті, обуті, на-годовані та захищені. Герої в тилу і на передовій.

Сьогодні Іван, Василь та Максим чергують на блокпості. Зібралися швидко, хтось кинув навздогін веселу фразу. Віджартувалися. Головне з гарним настроєм зайняти позиції. Терористи привітали вогнем із мінометів. Не вперше. Не дивина. У бік від поселення засірла якась тінь, що повільно наблизалася до вояків.

- Це, напевно, Катерина Павлівна, – кинув Максим.
- Ой, – спохватився Василь, – забули сумку з продуктами.
- Та ні, – мовив Іван, – я звечора ще склав.

До хлопців підійшла жінка, лагідно посміхнулася, а в очах заблищають срібні слізинки. Вона завжди так соромиться, коли приходить просити їжу. Тому ніхто не чекає, поки вимовить ці принизливі слова. А наперед забігаючи, вітаються широко й мовчкі віддають пакет із хлібом, консервами, макаронами... Вона вклоняється і швиденько чимчикує назад не озираючись.

Правду сказати, їхня поява тут була небажана. «Бандерівці! Ми вас не кликали!». Ворожість у словах, поглядах потрохи почала розсюватися, коли зрозуміли, хто їх обстрілює, звідки чекати небезпеки. Російськомовне населення, яке залишилося, починає говорити суржиком, боячись видатися сепаратистами для українських загонів. Вивчимо мову – і станемо патріотами!

Хіба не передумовою до цього є звичайна національна гідність? Невже дводцять три роки незалежності розпоростили патріотичні ідеї на пристосуванство? Аби зарплату платили та мир був!.. Шкода, не вистачило у нас ні високості козацького духу у вирішальний момент, коли ворог робив перші спроби, ні надійного державного очільника, який би зміг повести правильним шляхом. Ніколи не будучи загарбниками, до цього часу так і не змогли засвоїти їхню філософію: «Розділяй і владарюй!». Століттями наступаємо на ті самі граблі, що залишають за собою болючий слід в історії. А маємо, мусимо бути кращими, мудрішими, щасливішими. Чуєш, українська Людино! Хіба можна рубати гілку, на якій сидиш? Для чого палити землю, де найперше освідчився в коханні? Землю, на якій Святий апостол Андрій поставив хрест для спасіння народу. Можливо, тому так багато спокусників приходять, аби осквернити, занапастити, знищити... Диявол, приймаючи людську подобу, довго продумує всі ходи, щоб не схібити. Але нам дано найбільшу з усіх сил, з усіх чеснот – Віру! Із вірою єднаймося! З одним багатомільйонним серцем на всіх уставаймо до бою! Завтра буде твоя оселя! Завтра буде твоя сім'я!

Не встигли бійці зайняти свої позиції, як наступна доза із мінометів змусила їх взятися за зброю.

– Гаряче, хлопці, буде! – крикнув Максим. – Давай в оборону!

– Ну що, поборемося? – ніби якусь вищу силу, що жила в ньому, спитав Василь і поцілував маленького дерев'яного хрестика.

Всі знали, що це подарунок нареченої. Щовечора він запрошуав побратимів на своє весілля, яке відразу планували справити після повернення з АТО.

– Поборемося, дамо москалям на горіхи! – сказав Максим, згортаючи аркуш паперу – дитячий лист, де великими літерами було написано: «Повертайся живим!».

– Я не показуюсь перед вами, москалі, і не дозволю вам забрати Україну! – крикнув у запалі Іван і відчув, як кров залила мозок гарячою хвилею зlostі на цю війну, що втоптала в землю не одну молодість, зірвала з дерева життя розквітлу зрілість, прирекла на страждання старість.

Ворог розійшовся не на жарт. Була така близкавиця, що ковалі могли б кувати залізо, а металурги плавити свинець. Вони відстрілювалися завзято, але раптом влучило поряд. Рясно розсипалися осколки. Кілька бійців посунулися в окопі. Гул канонади заглушував стогін поранених.

– Набої! – кричав, що було духу, Максим.

Здалеку на них рухався танк. Іван зібрав усі сили. Здавалося, що візьме базуку і вийде на герць зі сталевим велетом. Із забинтованої наспіх руки плямкою виступала кров. Та йому було байдуже, навіть не боліло.

- Що ти надумав? Команда «Відставити!» – несамовито тряс за плече Максим.
- Підходить! – лунало збоку.
- За невиконання наказу!.. – рапортував старший.

З-під берців посипалася земля. Іван рвонув трохи вліво й чорною грудкою прикипів до ледве підмерзлого ґрунту. Танк, ніби зачарований, сунув уперед. Як олов'яні солдатики, впало кілька бійців. Губи шепотіли «Отче наш», а серце билося так голосно, що навіть рев канонади здавався проти нього немічним.

– Батьку, я хочу бути схожим на вас! Ніхто не посміє посягати на нашу цілісність. Я буду вдесятеро, у сотні разів сильніший за ворога, бо захищаю Батьківщину! Таточку, ви б гордилися мною, якби були живі.

Війна в Афганістані, ця чужа війна ще до народження заплямувала майбутнє Івана. З дев'яти років зростав без татка. Із 1985 по 1987 роки Семен Гордіюк був мобілізований до радянської армії та брав участь у воєнних діях в «Афгані». У рідному селі на нього чекала Марія. Повернувшись з медаллю «За відвагу» і легко поранений у плече. Тоді поталанило, минулося, зажило. Створив сім'ю, придбали з дружиною будинок, народився Іванко. Але майже через десятиліття війна наклепом тіней з минулого прийшла в гордих погонах «добреленої» міліції й відібрала здоров'я, життя... Його тоді тяжко побили, звинувативши у шпигунстві (мати розповідала вже дорослому). Лікарям не вдалося врятувати нирки. Після похорону Іван раптово подорослішав. Того дня закінчилося його дитинство. Ця хвиля спогадів нахлинула якось несподівано. Потрібно зосередитися, а тут нюні розпустив, ностальгією захопився. Залізний ворог повільно наблизався, роздаючи каліцтва і смерті. Іван вибирав момент, можливо, останній у своєму житті...

- Синку, Іванку, – пошерхлі уста мовили тихо і заворушилися в подячній молитві.

Він роздивлявся цей рай: білі стіни, стеля, постіль, у теплій долоні його рука. Поряд у білому – Єва... Але хіба в неї можуть бути такі веселі волошкові очі? Ось зараз дістане велике соковите яблуко, і він не знає, чи зможе відмовитися.

У палату заходить чоловік, також у білому. Невже Бог? Іван напружує зір, але якась карусель починає вертіти свідомість. І тільки чути твердий голос:

- Єво, ви ще досі не зробили ін'єкцію?

А потім трішечки м'якше й уже на «ти»:

- Мабуть, дуже вподобала хлопця, он який козак! Єво, там ще інші чекають, вибір великий...

Дівчина, напевно, засоромилася, а його карусель повільно почала зупинятися, по тілі розповзалася солодка, аж нудна млість. «Єва», – затрималося на мить у грудях, щоб стати вічністю. Тіло спочивало у сні.

- Вогонь! – сам собі наказуючи, Іван цілив у танк.

Знищити це сталеве чудовисько за будь-яку ціну. Знищити цього дракона, який повноцінно живе тільки тоді, коли дихає полум'ям. Він прилетів на нашу землю під покровом ночі, щоб бути непоміченим, ба, приповз,

аби наситити своє гниле нутро молодою кров'ю. На запах злізлися десятки. Не зупинити їх голосом правди, а со-вість давно закована у броню. Їх можна знищити наступом, але ніхто не поспішає віддавати накази. Торгуються... Продати якнайдорожче... Та що продати? Батьківщину?! За виторг накупити солодких півників і з ангельським виразом на обличчі посміхатися приязно при зустрічі, розсипаючи такі ж солодкі, як смоктунець, слова. А якщо стане вже зовсім скрутно, то легко можна здатися на того, здогадуєтесь, завжди діяло, розхитаного жахливими подіями немічного душою. Потім родичі потурбуються, аби продовжити лікування за кордоном у найкращих клініках. Звичайно, там завжди допоможуть, але повернутися назад, бодай, щоб у вічі подивитися, зась. Клімат не підходить. Безліч дієвих схем...

Напружений до знемоги Іван випускає снаряд. Самого конвульсійно кладе ниць. Та неможливо не влучити, такого не буває, навіть якби не хотів, то влучив би. Така відстань. Така снага... Здригається земля, тріщать тонкі зв'язки на її наболілому тілі. Вмирає дракон. Ниць, як і жив. Боєць підводиться на повен зрист. На вітрові тріпоче жовто-синє знамено. Сьогодні вистояли. Хлопці? Що там в окопах? Від думки паморочиться голова... Іван кидається до своїх – і падає горілиць, затримавшись на секунду, як птах у повітрі. Остання автоматна черга дракона перед тим, як піти в небуття.

- Укол!
- Тільки живи!
- Дивися! Небо! Дивися, сонце! Зимове сонце! Чуеш?

Над ним схиляються якісь мари, геть у сажі, але як тепло звучать їхні слова. Пахне молоком, прив'яло тра-вою і мамою...

Ой, кувала зозулечка, на дубочку сіла.
Якби знала, що з синочком, була б полетіла
Та й до вітру буйненького просити пощади,
Щоби сина рідненького на війні розрадив.
Та й до сонця, аж до сонця поскладала б крила,
Аби дитину єдину від куль захистило.
А ти, віхоло, завіє, не мети так люто,
Може, наші солдатики нетепло обуті...
Ой, Маріє, сива пташко, наберися сили,
Бо вже твого козаченъка куля підкосила.
Ой, Маріє-Україно, прийми гідно долю,
Твої слізози розіллються по широкім полі.

Зозулею летіла, чайкою тужила, голубкою пригортала. Таки вимолила, випросила, навколішках стоячи. Життя вбидалося в силу. Напоєне любов'ю й турботою, воно кріпло, міцніло.

– Іванку, поїдемо вже за тиждень додому, там Христина турбується, жалкує, що шкільну роботу не можна й на день покинути, а то б приїхала, відвідала. Хороша дівчина, чесна, працьовита. І мене б на старість доглянули, у рідному ж селі, – радіє Марія та все вкриває тепліше поранені груди. Але інша пташка б'ється там крильцями. Син усміхається вустами, а свідомість ні на хвильку не полишає останній бій. Іноді йому здається, що стоїть перед своїм командиром Максимом Залізняком (гідне людини прізвище – так буває нечасто). Він дивиться так пронизливо, що Іван починає тіпатися, стає важко володіти тілом. «Відставити, боєць Гордію! За невиконання наказу – смертна кара. Як героєві, що знищив ворожого танка, дозволено вибрати, яким способом піти із життя», – мовивши, повертається й зникає. Як би Іван хотів почути ці слова!.. Він би кинувся йому по-братьськи на шию й сказав, що саме так уявляв щастя... Ще приходить Василь, сідає поруч і скрушно киває головою: «Які ж невірні ці дівчата. Не діждалася, з іншим обвінчалася». Він потім довго розповідає про ранкові серпанки, натяжкує словоєвіком цнотливу мелодію кохання. Знову скрушно хитає головою: «Не діждалася...». Слови застигають у повітрі нездійсненою мрією, зразу стає важко дихати, до горла підкочуються колючі клубки. Троє залишилися в дніпропетровській лікарні – ризиковано транспортувати. Чи ж викарабкаються з глибокої прізви? І п'ятеро разом із Іваном тут, у госпіталі в Києві. А ще скільки на передовій! Їхні долі невідомі. Він, як те підрубане дерево, живить тіло дорогими ліками. І жевріє маленька іскорка – повернутися до своїх. Тепер у палату часто заходить Єва. Сьогодні вона чомусь дуже збуджена, прикриваючи віями синь, винувато повідомляє, що через тиждень від'їжджає на Схід.

У пресі проскакує інформація про те, що США готові надати зброю. І хвилюється море думок. Хто передбачить, як воно буде... У прозорому куполі неба повільно рухається пасажирський літак. Іван довго вдивляється увісім, вдихає на повні груди таке свіже ранкове повітря. Із отчого порога в дорогу його благословляє ненька. Тремтячою рукою торкається ясного чола... Він мусить бути із тими, хто поставить крапку у цій жорстокій братобівбивчій війні. А ще він має обов'язково оберігати Єву.

